

Netcongestie

Kennisbijeenkomst Bouwstenen voor Sociaal
13 juni 2024

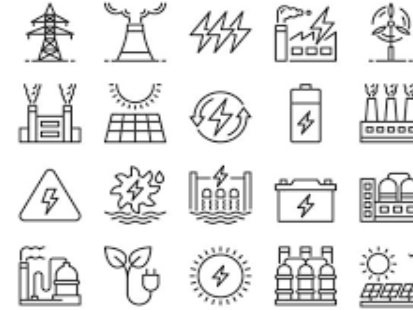
Quirine Tjeenk Willink

File op het elektriciteitsnet

Wat is Netcongestie?

Wettelijke taken netbeheerders

- **Aanleg**, herstel, vernieuwing en uitbreiding van het net,
- **Onderhoud** van het net,
- Bewaking van de **veiligheid** van het net en
- Aanhouden van voldoende **reservecapaciteit** voor het transport van **elektriciteit**

Wettelijke verplichtingen netbeheerders

- **Aansluitplicht**: absoluut, iedereen moet tijdig op het net worden aangesloten
- **Transportplicht**: geldt niet, indien de netbeheerder redelijkerwijs geen transportcapaciteit ter beschikking heeft.

→ **Netcongestie** leidt juridisch gezien dus tot het weigeren van transport door de netbeheerder, door het opleggen van een gehele of gedeeltelijke **transportbeperking**

Uitdagingen bij netcongestie

Wettelijke restricties

- Veel in ontwikkeling
- Kader loopt achter; tijd dringt
- Vertragingen in implementatie en uitrol

Stakeholder management

- Veel stakeholders; veel management, afstemming, vertraging
- Potentiële risico's en concurrentie-issues lastig uit te leggen

Nieuw en innovatief

- Ingewikkeld onderwerp – gebrek aan expertise
- Beperkt bestaand kader en market practice
- Terughoudend / risico-avers, zowel bedrijven als netbeheerders

Investerings, vergoedingen

- Investerings noodzakelijk
- Beperkte vergoedingen; netbeheerders strikte tarieven
- Aansprakelijkheid

Centrale behoefte: slagkracht!

- Behoefte aan 'neutrale' partij die coördineert en voortgang bewaakt

Oplossingen ACM

Maatregelen ACM

Maatregel	Gedrag	Perspectief	Status
I. Non-firm capaciteitscontracten	Grootverbruikers in congestiegebieden zijn bereid hun verbruik te verminderen wanneer dat nodig is vanwege congestie.	Sneller toegang en beloning voor slim netgebruik: besparing circa 50% op de totale netkosten. Benut ruimte die er in congestiegebieden nog wel is	Definitief
II. Aanscherping deelnameverplichting private netten	Private netten moeten ook verplicht deelnemen aan congestie-management.	Creëert meer ruimte voor netgebruikers.	Definitief (beroep)
III. Maatschappelijk prioriteren	Bepaalde projecten die bijdragen aan belangrijke maatschappelijk belangen komen in aanmerking voor prioriteit bij de toekenning van transportcapaciteit.	Beperken van de gevolgen van netcongestie aan het behalen van belangrijke maatschappelijke doelen.	Definitief (open voor beroep)
IV. Aansluittermijnen voor grote afnemers	Netbeheerders krijgen in de meeste gevallen tot 52 weken de tijd om een aansluiting te realiseren, afhankelijk van de omstandigheden.	Concrete aansluittermijnen voor grote afnemers.	Definitief (open voor beroep)

Maatregelen ACM - 2

V. Time-of-use (hoogspanningsnet)	Grootverbruikers op het landelijk hoogspanningsnet verschuiven vrijwillig een (deel) van hun verbruik naar rustigere momenten.	Lagere kosten voor verbruikers: besparing maximaal circa 15% op de totale netkosten. Creëert ruimte voor andere partijen tijdens de spits.	Ontwerp (consultatiefase)
VI. Alternatief transportrecht o.b.v. tijdsduur (hoogspanningsnet)	Grootverbruikers op het landelijk hoogspanningsnet stemmen ermee in het net op piekmomenten (maximaal 15% van de tijd) niet te gebruiken.	Sneller toegang en beloning voor slim netgebruik: besparing circa 50% op de totale netkosten. Creëert ruimte voor andere partijen tijdens de spits.	Ontwerp (consultatiefase)
VII. Alternatief transportrecht o.b.v. tijdsblokken (regionale netten)	Grootverbruikers op de regionale distributienetwerken stemmen ermee in het net alleen op afgesproken dalmomenten te gebruiken.	Sneller toegang en beloning voor slim netgebruik: besparing kan oplopen tot circa 50% van de totale netkosten. Creëert ruimte voor andere partijen tijdens de spits.	Ontwerp (consultatiefase)
VIII. Verduidelijking deelnameverplichting congestie-management	Verduidelijking van de voorwaarden waaronder de netbeheerder netgebruikers met een aansluiting van meer dan 1 MW kan verplichten om congestiemanagementdiensten aan te bieden.	Meer zekerheid voor de netbeheerder over het regelbaar vermogen dat in een congestiegebied beschikbaar is om nieuwe transportverzoeken toe te kennen.	Ontwerp (consultatiefase)

Maatregelen ACM - 3

IX. Wijzigingen congestie-management	Netbeheerders moeten regelbaar vermogen van netgebruikers eerder zien als 'beschikbaar' en meer duurzame opwek toegang tot het net verlenen.	Creëert meer ruimte voor invoeders (zon en wind). Daarnaast sneller duidelijkheid over resterende ruimte op het net. Betere regels voor groepssamenwerking (groeps-CBC).	Definitief (open voor beroep)
X. Gebruik op tijd of raak het kwijt (GOTORK)	Grootverbruikers en invoedende partijen die langdurig geen gebruik maken van hun capaciteit moeten dat in bepaalde situaties weer teruggeven.	Onbenutte capaciteit netgebruikers komt vrij voor andere netgebruikers.	Definitief (open voor beroep)

Praktijk: oplossing door samenwerking

Casus 1: ECOS (Schiphol Trade Park)

Uitdagingen

- Zowel bedrijven met als zonder transportbeperking
- Grond verkocht, slechts 8 maanden tijd
- Oplossingen ACM nog niet beschikbaar
- Bedrijventerrein STP meest duurzame bedrijventerrein ter wereld
- Dreigende wildgroei aan gasgeneratoren

Oplossing

- Delen overschotten plus tekorten
- Kartrekker: SADC (projectontwikkelaar)

→ [video](#)

Uitkomst

- Er blijkt voldoende virtueel dividend
- Nog geen enkele asset aangezet sinds de start in april 2022
- 840 ton CO2 bespaard and counting
- Uitrol naar andere bedrijventerreinen gaande
- Duurzaamheidsclaims gehaald
- Vestigingsklimaat blijvend hersteld
- Delen blijkt Goedkoper, Slimmer en Duurzamer

Casus 2: Amsterdamse Haven

Toepassing Maatregel IX ACM: Groeps-CBC

ECAH (Amsterdamse Haven)

Amsterdamse Haven

- Westelijk Havengebied: 29 km², 1700 bedrijven
- Amsterdamse Haven en bedrijven verduurzamen
- dreigende netcongestie

Collectief CBC (capaciteitsbeperkingscontract)

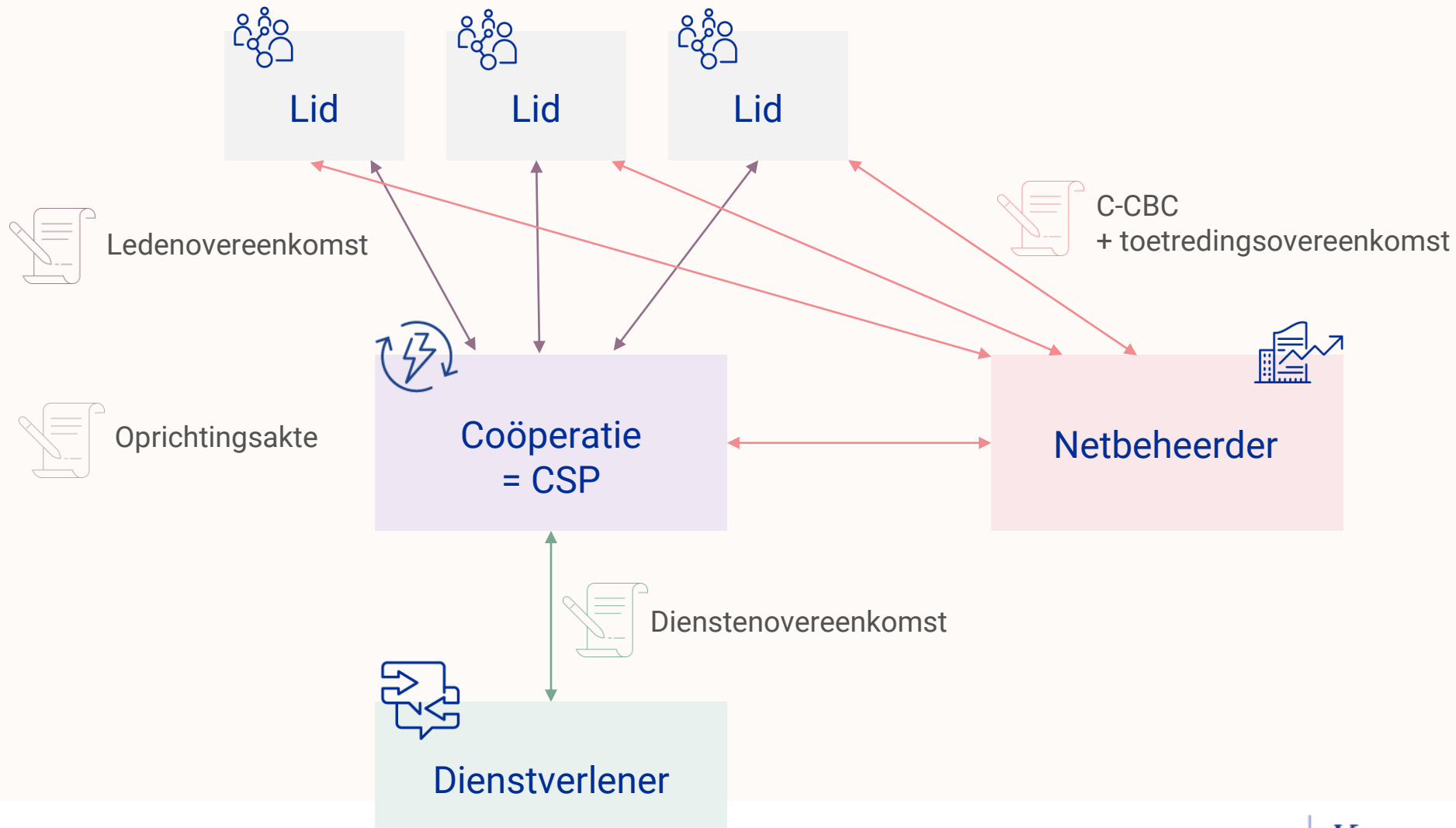
- GTV met CBC
- Netbeheerder kan day-ahead beperking oproepen
 - Congestiemanagementdienst c.q. beperken
 - Individuele CBC's --> collectief
- Geen aanpassing ATO's bij in- en uittreden
- Collectief meten en inzet stuurbaar vermogen
- Vrijwillig

Opzetten energy hub en werven deelnemers

- Havenbedrijf Amsterdam kartrekker

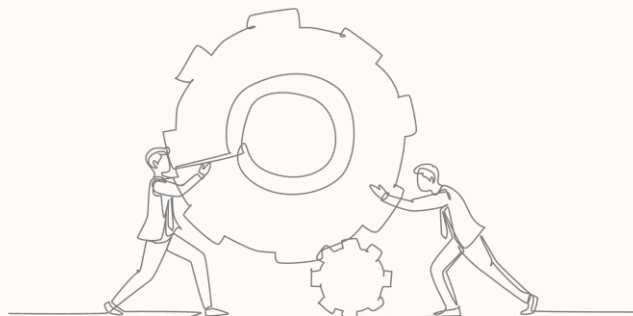
Voorbeeld: contractuele structuur

Potentiële rol gemeenten

Oplossingen liggen in samenwerking

- Behoefte aan een kartrekker
- Behoefte aan neutrale partij die belangen alle betrokkenen behartigt
- Individuele bedrijven vissen achter net bij netbeheerder

Rol Gemeenten

- Geen directe zeggenschap over net
- Gemeente vaak aandeelhouder in netbeheerder – aandeelhoudersinvloed
- Kartrekker bij maatschappelijke projecten
- Gezicht oplossing, serieuze gesprekspartner
- Neutrale rol
- Coördinatie
- Let ook op netcongestie bij nieuwe woningbouwprojecten – wellicht mogelijkheden tot subsidies?

Samen werkt het best bij het voltooiën van de Energietransitie

Kennedy Van der Laan

Team Energietransitie

Team Kennedy Van der Laan

Combinatie diverse expertises

- **Contracten:** Astrid Sixma, Sabina Kloppers
- **Regulering en bestuursrecht:** Quirine Tjeenk Willink, Leon Mensink
- **Ondernemingsrecht:** Jan-Berend Möller
- **Vastgoed en Bouw:** Richard-Jan Roks

